

гр. София, 1164, ул. „Якубица” №10 тел./факс +359 28687389
e-mail: museum@vladigerov.org, URL: www.vladigerov.org

СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕТО НА ДЪРЖАВЕН КУЛТУРЕН ИНСТИТУТ КЪЩА МУЗЕЙ „ПАНЧО ВЛАДИГЕРОВ”

Срок: 5 години

1. Анализ и оценка на състоянието и дейността, основни проблеми на функционирането:

Къща музей „Панчо Владигеров“ съвместява работата на мемориален музей, съхраняващ уникален архив в неговата цялост и дейността на музикално-продуцентски център, който инициира и продуцира разнообразни музикални събития – концерти в различни жанрове и стилове; майсторски класове; презентации на музикална, нотна и художествена литература; музикално-образователни програми, насочени към деца от предучилищна и ранна училищна възраст; производство на музикални видеопродукти – документални филми, мултимедии.

През кратката история на своето съществуване музеят се утвърждава като културен център на столицата с широк обхват от прояви - място за срещи, музика, хора, каквото е било приживе на композитора. През годините се повишава статута на институцията до категорията национален музей. Той е научен, методичен, експертен и ресурсен център за музикалното наследство на Панчо Владигеров и музиката от неговата епоха. Музеят се утвърждава и като образователна институция. За в бъдеще трябва да се надгражда, чрез политики на „отворените врати”, чрез привличане на партньори и разширяване на аудиторията.

Обстоятелствата, които подпомагат работата са: уникален архив от 7000 арх. единици фонд – основен, научно-стوماгателен, обменен и научен архив; запазената автентична атмосфера на дома, която предразполага към творческа дейност; живият спомен за Владигеров в разказите на неговите ученици, изпълнители, приятели, колеги.

При разработване на концепция е важно да се отчетат и обективните дадености, които доминират работата като: отдалеченост от центъра; ограничената площ; малката щатна структура; конкурентното многообразие на културния живот; най-новата история, към която се отнася наследството на Владигеров като наш съвременник, не е приоритет в политиките за опазване на културното наследство, насочени към старините от древността.

Състояние на материално-техническата база – къщата е паметник на културата с национално значение. Сградата е в добро физическо състояние – осъществявани са планови ремонти и реставрации; адаптирани са и приземните помещения на къщата за нуждите на съпътстващите дейности. Изградена е нова зала за детски музикални работилници, групово музициране, видеопроекции, организация на различни събития – концерти, срещи, семинари и конференции, презентации на нотна и звукозаписна продукция др.

Финансово състояние – От началото на 2016 г. музеят преминава към делегирано бюджетно финансиране, което се определя на базата на стандарти за субсидирана бройка и поддръжка на закрити площи. По-голямата свобода при разходване на средствата и възможността за компенсирани промени, съобразени с нуждите и конкретната дейност, довеждат до сериозно повишение на приходната част на бюджета за 2016 г. Принципът на финансова стабилност, гарантирана от бюджетната субсидия, собствените приходи, средствата генерирани от държавни такси и проектната дейност и съблюдаването на равновесие между приходна и разходна част на бюджета трябва строго да се следва и за напред.

Малката щатна структура налага съвместяване на задължения и отговорности от уредническия състав и ръководството на музея и произтичащата от това обстоятелство креативност, инициативност и боравене с нови комуникационни прийоми и форми. Мисли се за разширяване на щата и за привличане на външни специалисти на извънтрудови правоотношения, което ще осигури успешна реализация на разнопосочните дейности.

2. Стратегическите цели и приоритети са подчинени на основните насоки за развитие и през следващия пет годишен период:

- Опазване на фонда и допълването му - съхранение на музикалното, историческото и културното наследство
- Развитие на модерен образователен музеен център
- Изпълнение на научни, образователни и изследователски програми
- Сътрудничество с другите музейни центрове свързани с Панчо Владигеров

- Сътрудничество с Националната музикална академия, националните училища по изкуствата и други културни институти в България и чужбина
- Участие в развитието на туризма, социалния и културния живот на град София и страната

При определяне на стратегическите цели и приоритети на дейността на музея се вземат предвид съвременните тенденции в развитието на музеите и преди всичко: нарастващата роля на музеите в сферата на образованието и културата чрез активното използване на музейните експозиции; внедряване в работата на музея на новите информационни и комуникационни технологии; въвеждане на интерактивни форми на работа, провеждане на образователни и културни събития и увеличаване на посетителите чрез нови партньорски и спонсорски формули и засилване на продуцентската дейност – изнасяне на събития извън музея.

От съществено значение е развитието на музея като мулти-културен център за привличане на нови целеви аудитории и посетители, както и развитие на неговата социална и културна значимост за София и страната.

Във времената на дигиталната среда, музеят трябва да се утвърди като място за срещи и активно общуване между хората, място, където можеш да чуеш и видиш поредната интересна история за Маестрото, да играеш на музикални видеоигри, да чуеш аудио или видео концерт, да видиш документален филм, или да обмениш мисли в новото пространство за отдих на музея, на чаша кафе, например; трябва да се засили тенденцията за превръщането на музея в платформа за диалог между изследователи и научни работници, музиканти и композитори, български и чуждестранни творци, за постигане на естетически синтез от всички сфери на изкуството.

Най-важните задачи на развитие са:

- Организацията на музея като водещ образователен център - чрез популяризиране на музейната сбирка, реализацията на научни и образователни програми; майсторски класове, домакинства на конференции, премиери на културни продукти и други събития, отговорящи на функциите на музея.
- Осигуряване на високо ниво на работа с посетителите на музея, като част от екскурзии, образователни и културни програми, и предоставяне на отлична инфраструктура и оборудване (музикални инструменти, партитури, гардеробни, тоалетни, кафе, рекламни и информационни услуги и материали и др.)

- Популяризиране на музея и интегрирането му в културната среда на кв. Лозенец с цел да стане основен културен център в района.
- Участие в културни проекти, туристически програми, фестивални дни и др. прояви в град София и страната.

Музеят като център на градския живот - привлекателен, интересен и удобен за посещение. Тук къща-музей „Панчо Владигеров” ще има нужда от много повече ресурси за реклама, съдействие от местните общности, Министерство на културата и други партньори и институти, най-вече заради отдалечеността от центъра. Музеят и в бъдеще трябва да изнася голяма част от своите събития и да засили партньорските си отношения с други културни институции и пространства в рамките на гр. София, страната и чужбина.

От съществено значение е и извършването на допълнителна стопанска дейност – проекти за изработка и продажба на сувенири, нотна и звукозаписна литература, издателска дейност, продуциране на събития извън музея и др.

Развитие на пространствата - в бъдеще трябва да се планира и реорганизацията на външните пространства на музея, която ще помогне за създаването на комфортна среда за посетителите, включително достъп до музея на посетителите с увреждания. Сред приоритетите на пространственото развитие са:

- Разпределяне на области за услуги (гардеробна, тоалетни, музеен магазин, кафе);
- Организация на градината, ново озеленяване и като терен за изложба под открито небе и в зона за отдих.

Събирателска дейност и допълване на музейни сбирки - едно от основните направления на музейната дейност. Допълване на музейните фондове се извършва в съответствие с профила и приоритетите в работата на музея. От условията за придобиване, от качеството и значимостта на новопостъпилите материали зависи ефективността на всички други дейности на музея: изследователски, научни, експозиционни, изложбени, образователни и културни.

Въз основа на състава и обема на музейната сбирка, политиката на музея в следващия период трябва да се фокусира върху следните принципи:

- Дигитализация на архива, познаване на съдържанието и пълнотата на колекциите, картотекиране, включително организирането на обмен на информация и арте факти с други музеи с подобен профил.

- Прецизна селекция при избора на културни ценности за попълване на фонда с мотивирана обосновка на тяхното значение за фонда на музея.

Експозиции и изложби - експозиционната дейност е една от стратегически важните музейни дейности. Основните предизвикателства за превръщането на музея в модерен център са:

- Създаването на нови изложби, използвайки натрупания опит и участието в други експозиции;
- Въвеждане в структурата на експозицията на нови технологии – презентации, фотопрезентации, прожекция на филми и др.;
- Изложби и концерти в музея с участието и на други български и чуждестранни музеи;
- Мобилни изложби и концерти, продуцирани от музея, в различни райони на страната, включително и в малките градове;
- Развитие на межкултурен диалог в рамките на експозиционната и изложбена дейност /разширяване на програмата за Еврейското присъствие в българската музикална култура; „Владигеров и руската култура – влияния, връзки и перспективи”

Изследователска дейност - в следващите години да се планира продължение на изследователската дейност - участие в научни форуми, в съответствие със спецификата на музея, характера на музейните сбирки; участие в съвременни научни, културни и образователни процеси. Една от основните идеи – музеят да се популяризира като място, отворено за изследователите – от студенти до учени във всички сфери на изкуствата и хуманитарните дейности, от любители до професионални музиканти.

Музеят като информационен център:

Музеят - център на научни и приложни изследвания. На база собствения си опит специалистите в музея могат да предоставят методическа подкрепа на заинтересованите в областите: наследството на Панчо Владигеров, историята и теорията на музиката, теория на композицията, музейно дело и др.

Потенциалните функции на института са:

- обособяването на собствени изследователски теми;
- организация на семинари, кръгли маси и др.;
- изработване на система за обучение в музея;

- издателска програма;
- създаване на програми за обучение;
- майсторски класове;
- концерти

3. Разширяване на аудиторията (вж. Приложение 1)

В основата си образователните и информационни програми в музея са ориентирани към професионалното музикално развитие, образованието и културата. Музеят ще остане активен в тази посока чрез създаване на специални програми и събития: да бъде организатор или съорганизатор на професионални и образователни проекти (международни, регионални, общински конференции, изложби, симпозиуми, семинари), и различни развлекателни дейности (арт проекти, лекции, майсторски класове). За да се увеличи броят на посетителите, музеят планира и в бъдеще да работи със следните целеви групи: местна общност - жители на района, близък до музея, както и бизнеса (банки, офиси и т.н.), студенти; общности на възрастни хора и хора с увреждания; Различни туристически групи (български и чуждестранни); индивидуални, групи, семейства, младежи, деца и възрастни;

За да се разшири аудиторията на музея основни дейности са:

- Разработване и прилагане на целенасочена активна реклама и PR кампания в медиите;
- Провеждане на публични събития с цел привличане на специалисти за развитието на музея (лекции, кръгли маси);
- Участие на музейните работници в професионалните и свързаните с тях обществени проекти, изложби, конференции, събития, организирани от други институции;
- Изработка на рекламни материали за посетителите
- Лични контакти с журналисти, организиране на интервюта, пресконференции, или събития за медии на територията на музея,

За да се увеличи посещаемостта на музея за аудиториите от деца и младежи е важно:

- Музеят да участва в проектите на Министерството на образованието, Министерството на културата, Столична община (програма Култура) и др.,
- Участие в Европейска нощ на музеите и подобни събития
- Инициира ежегодна инициатива "Урок в Музея";

- Създава специални програми по време на училищни и студентски празници;
- Създава образователни програми
- Стажантски програми

Работа с туристически агенции и индивидуални туристи:

- Информация в музейните пътеводители на различни езици, туристически изложения;
- Информация за музея в ключови точки, където се събират туристите (хотели, ресторанти, карти на града, Sofia Free Tour);
- Екскурзии и др.

От съществено значение е подобряване на онлайн ресурсите: сайт - редовното актуализиране на сайта; активно използване на **социалните мрежи**: те често са по-продуктивен инструмент за въздействие върху публиката от рекламните материали и информацията в традиционните медии.

За да работи ефективно с каналите на информация към потенциалните посетители трябва да се запазят и надградят социалните мрежи Facebook, Youtube, Instagram и др. **Развитие**

на цифровите технологии:

- Дигитализация на колекции.;
- Онлайн каталог на фондовите колекции.
- Мултимедия на музея - емоционалното въздействие върху посетителите дава повече знания и въздействие върху емоционалната памет.

Организирането на работата трябва да бъде съобразено с предстоящите важни годишнини на Владигеров, събитията в обществения и културен живот на страната. Да се наблегне на личността на Владигеров като най-преставителното име в българската музика на културни форуми, съпътстващи българското председателство на Европейския парламент през 2018 г., в месеците на Европейска столица на културата – 2019 г. Достойното отбелязването на 120 годишнината от рождението на Владигеров е също съществен етап в предстоящи пет годишен период (**вж. Приложение 2**).

4. Нормативна уредба

Дейността на музея се основава на устройствен правилник, приет с ПМС и е подчинена на действащите законови и подзаконовни нормативни документи - Закон за закрила и развитие на културата и Закон за културното наследство, както и на следните Наредби:

Наредба Н-6/2009 за формиране и управление на музейните фондове. В съответствие с изисквания на посочената наредба, след експертна оценителна комисия за идентификация на новопостъпили материали, те се насочват към някой от изброените фондове.

Наредбата Н-3/2009 за реда за извършване на идентификация и за водене на регистъра на движимите културни ценности. Къща музей „Панчо Владигеров” по тематичен обхват, на основание чл. 8, ал. 1 от наредбата е оторизиран да извършва идентификация на всички видове музикални инструменти извън народните.

Наредба за износ и временен износ на движими паметници на културата.

Наредба Н-6/2007 г. за организация на творческата дейност на държавните културни институти, държавните културни институти с национално значение или българските културин институти в чужбина

Наредба Н-00-0005/2010 г. за условията, реда и възпроизводството на културни ценности в копия, реплики и предмети с търговско предназначение.

Наредба 1/8.05.2013 г. за реда за водене на регистъра на нематериалното културно наследство.

Тарифа за таксите, които събират държавните културни институти за извършване на услуги и за издаване на документи и дубликати

5. Очаквани резултати

Успешната реализация на изложените приоритетни дейности и задачи ще доведе до: постигане на пълна дигитализация на музейния фонд; готови електронни каталози на музейните сбирки; по-голяма публичност на институцията и привличане на нова публика; разширяване на кръга от съпътстващи събития и прояви; утвърждаване на къщата музей като образователен и научен център, достойно представящ делото и творчеството на Владигеров – най-ярката фигура в българското музикално изкуство.

Изготвил: Надя Сотирова,
директор на музея